

BarnSäkert – test av en modell att finna barn i risk och erbjuda hjälp till föräldrarna

Vi som är här

- Steven Lucas projektledare, docent
- Maria Engström biträdande projektledare, doktorand
- Inga-Lill Hellsing BHV-sjuksköterska, koordinator i Dalarna
- Anna Berg Vårdutvecklare, koordinator i Dalarna

BarnSäkert – finanseras av

CHILDHOOD

WORLD CHILDHOOD FOUNDATION

FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

Stiftelsen
Allmänna Barnhuset

Regionala forskningsrådet i Uppsala-Örebroregionen

UPPSALA
UNIVERSITET

Bli sedd

Stimulans

Näring

Ömsesidighet

Vad behöver barn för att växa,
utvecklas och må bra?

Närhet

Kommunikation

Skydd

Utmaningar

Pussar

Lugn

Lek

Vänskap

Kärlek

Kramar

Sömn

Bus

Frihet

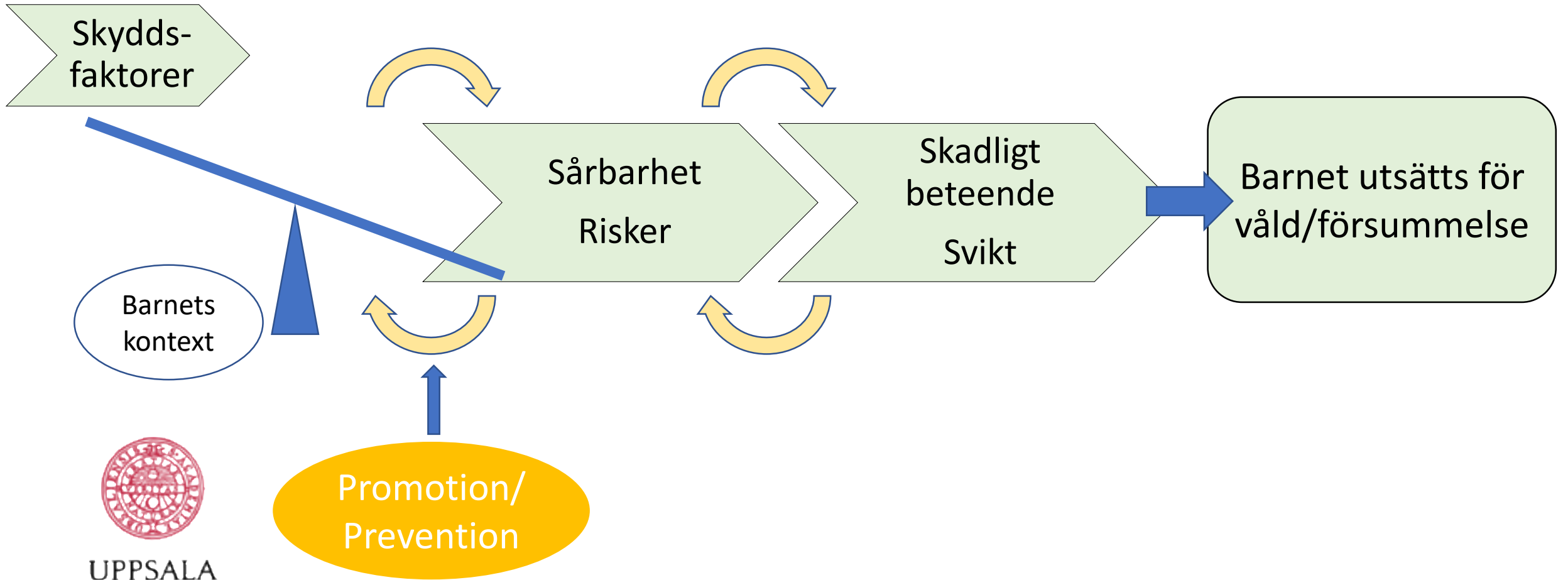
Respekt

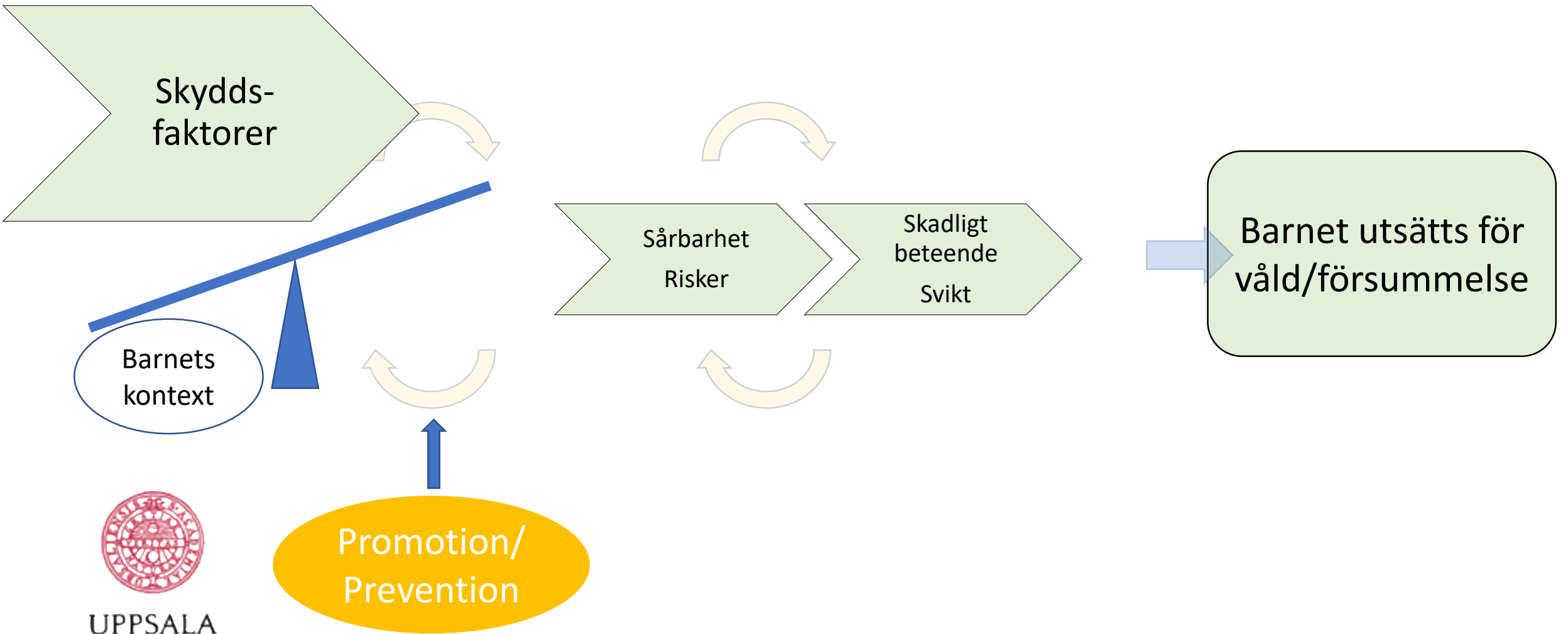
Trygghet

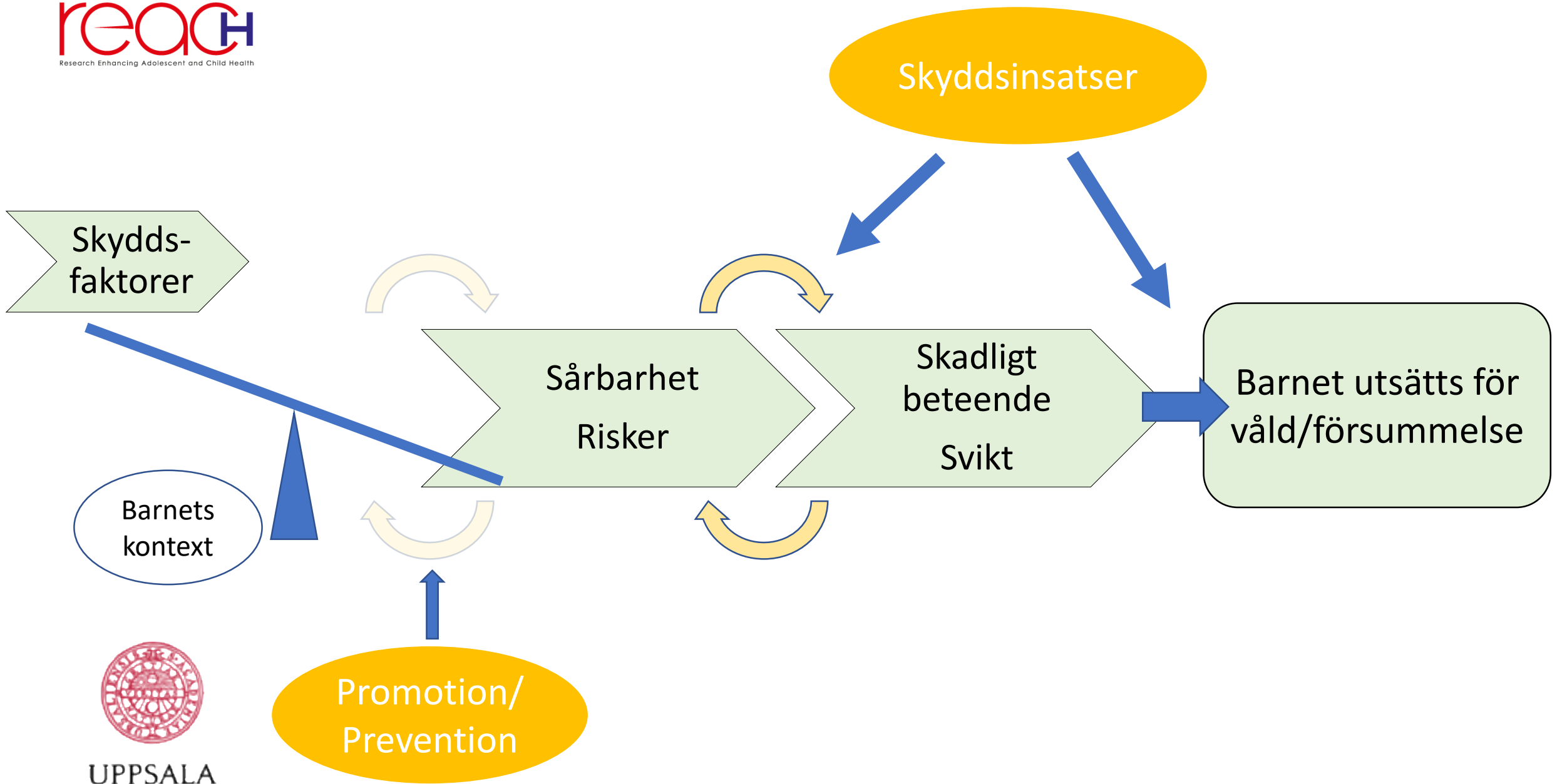

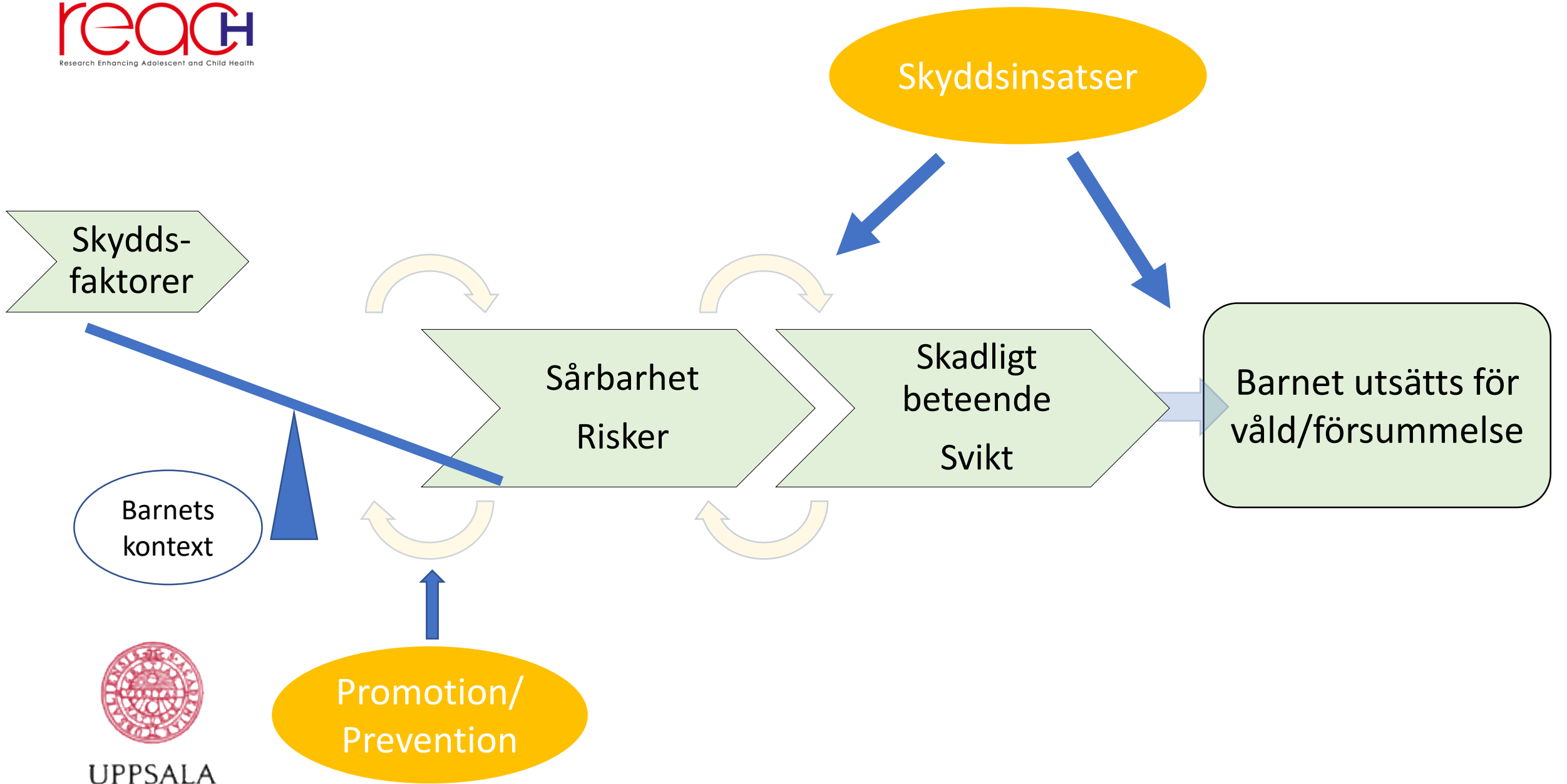
Men många barn utsätts för
våld och försummelse, varför
blir det så?

Svåra upplevelser i barndomen,
vad händer med kroppen?

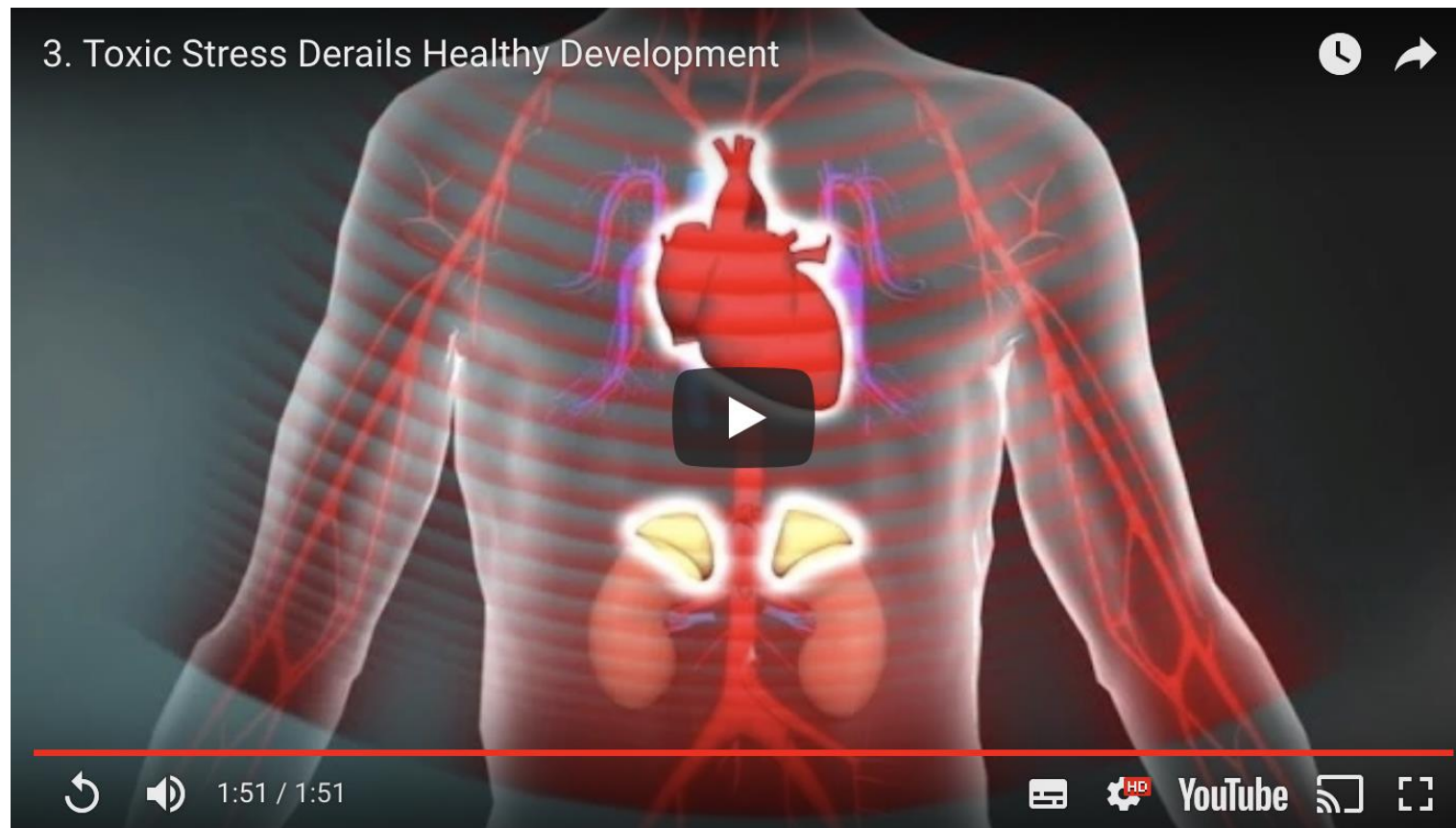

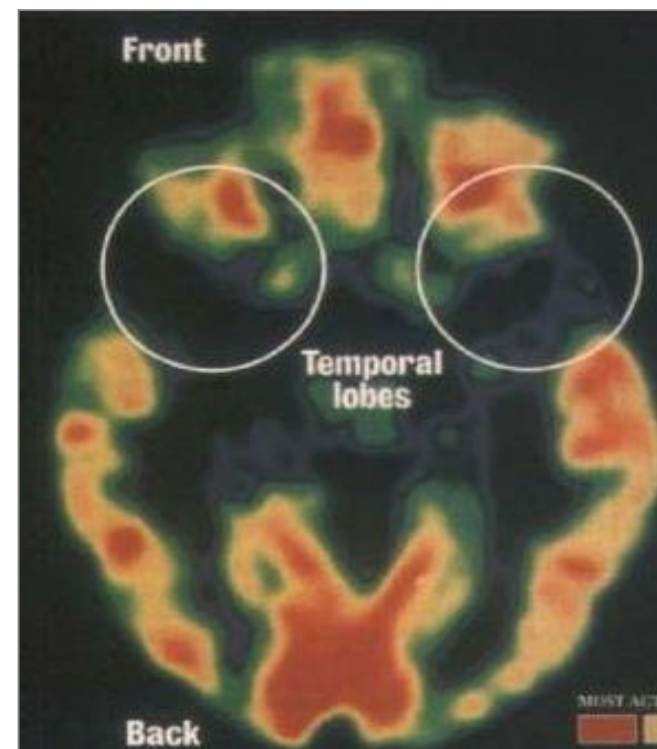
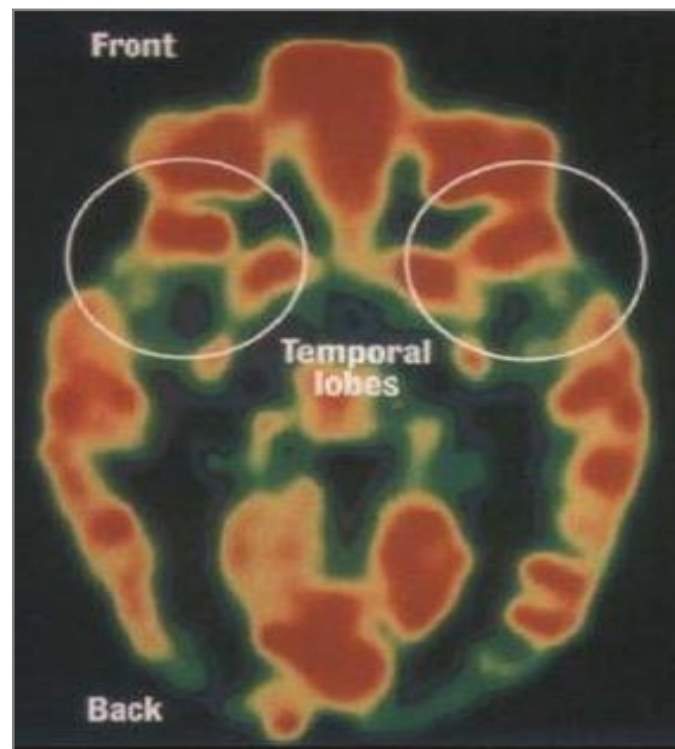
Toxisk stress

- ”Överdriven eller långvarig aktivering av det fysiologiska stress-responssystemet i avsaknad av det buffrande skydd som stabila, responsiva relationer ger” (Garner et al, *Pediatrics* Vol. 129 No. 1 January 1, 2012 pp. e224 -e231)
- Orsakar störningar i hjärnans nervkretsar och hormonella system under känsliga skeden i utvecklingen
- Störningarna kan leda till anatomiska förändringar och/eller fysiologiska störningar som senare leder till inlärnings- och beteendeproblem
- Grunden till kronisk stressrelaterad fysisk och psykisk sjukdom

Toxisk stress

BarnSäkert - syfte

Att utveckla en allsidig och praktisk metod för att identifiera psykosociala riskfaktorer som är kopplade till att barn far illa och erbjuda hjälp till åtgärd

Lite om barnhälsovården i Sverige

Barnhälsovårdens mål

1. Att främja barns hälsa
2. Att förebygga ohälsa hos barn
3. Att tidigt identifiera hälsoproblem hos barnet eller risker i barnets miljö

Träffar mer än 95 % av alla förskolebarn

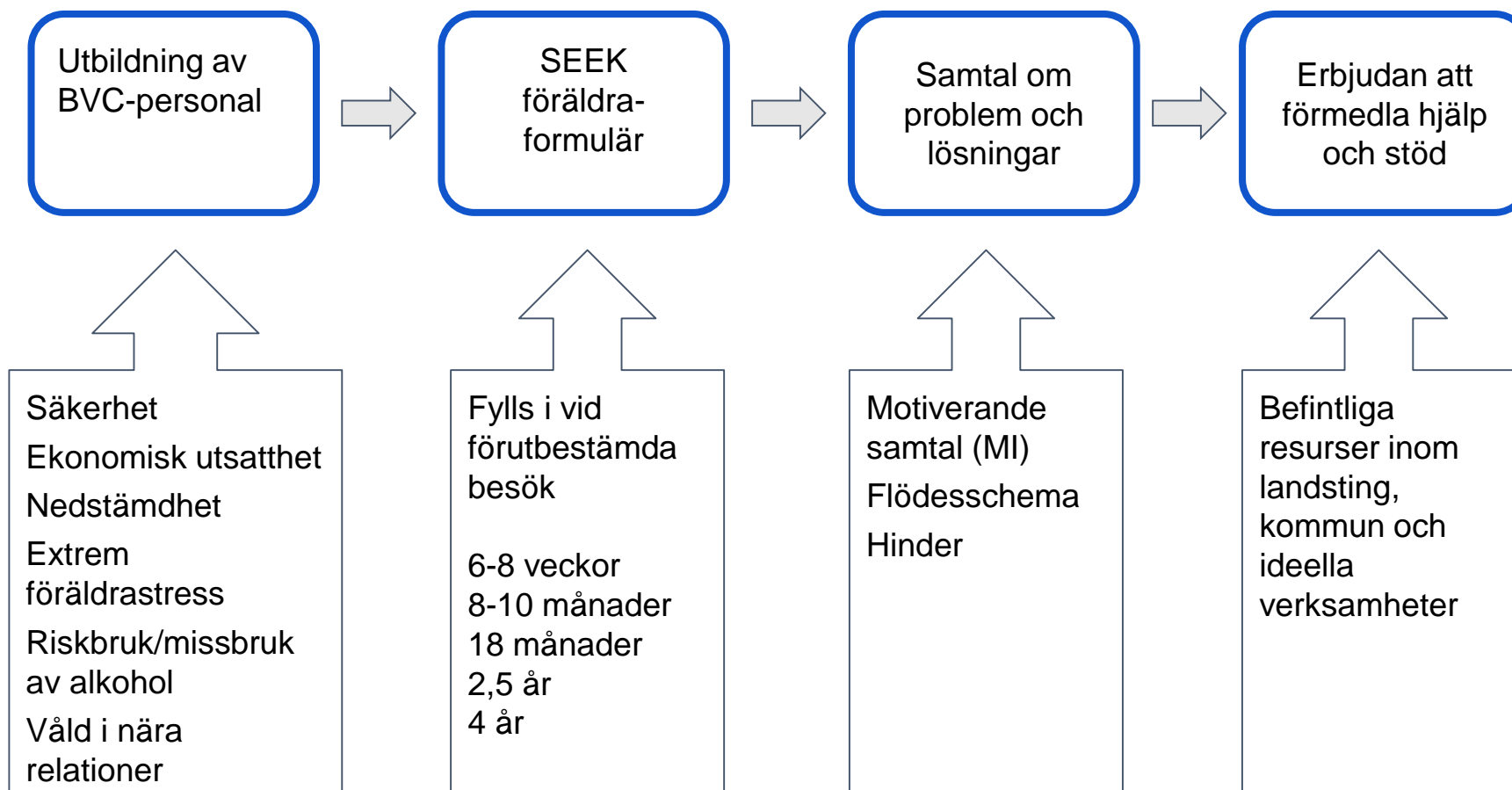
Många besök under barnets första sex år

Högt förtroende hos befolkningen

Saknar idag strukturerade arbetssätt för att identifiera psykosociala riskfaktorer

SEEK: Safe Environment for Every Kid

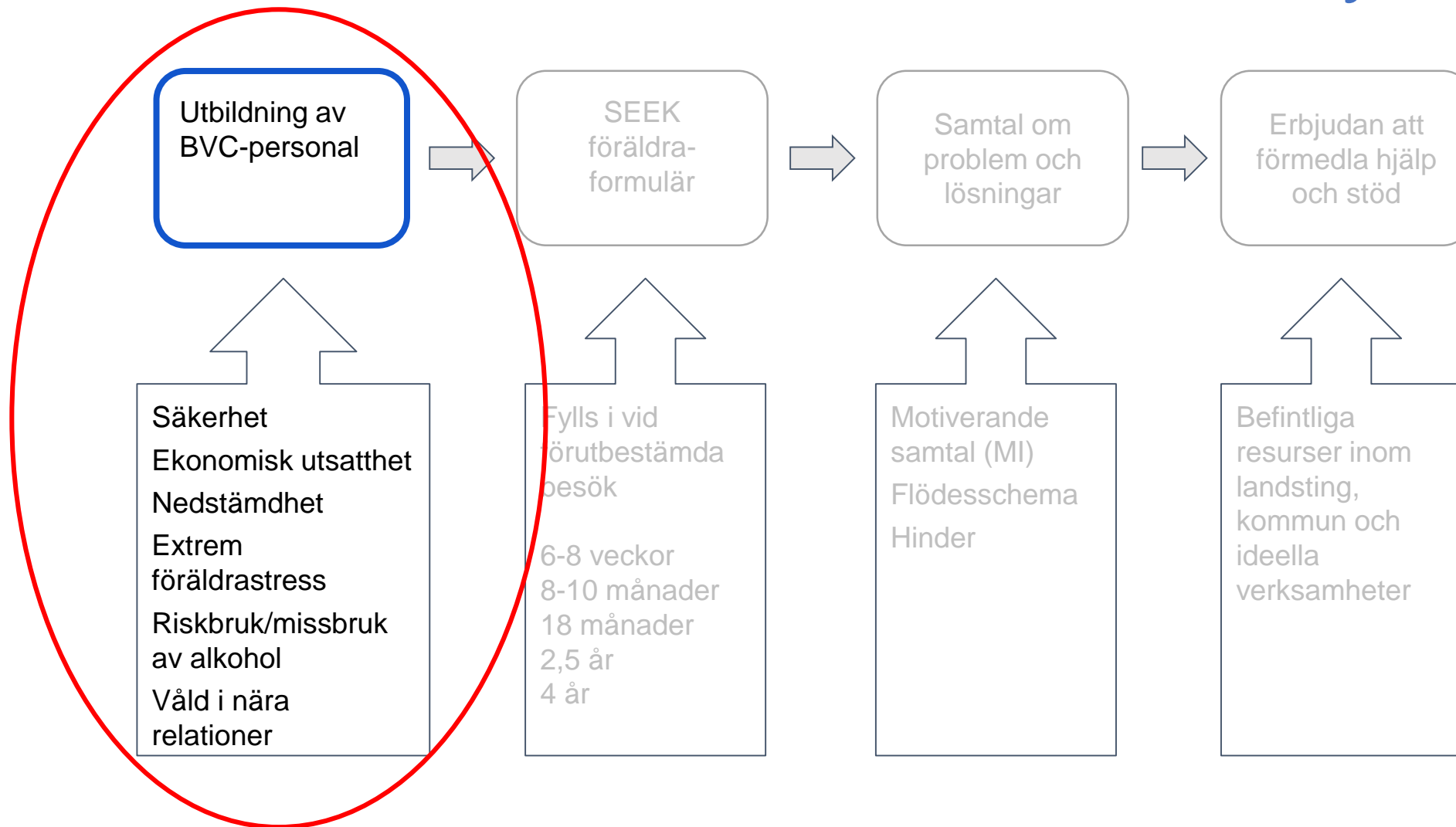
Howard Dubowitz

Dubowitz, H, Feigelman, S, Lane, W, & Kim, J. (2009).
Pediatric primary care to help prevent child maltreatment: the Safe Environment for Every Kid (SEEK) model. *Pediatrics*, 123(3), 858-864.

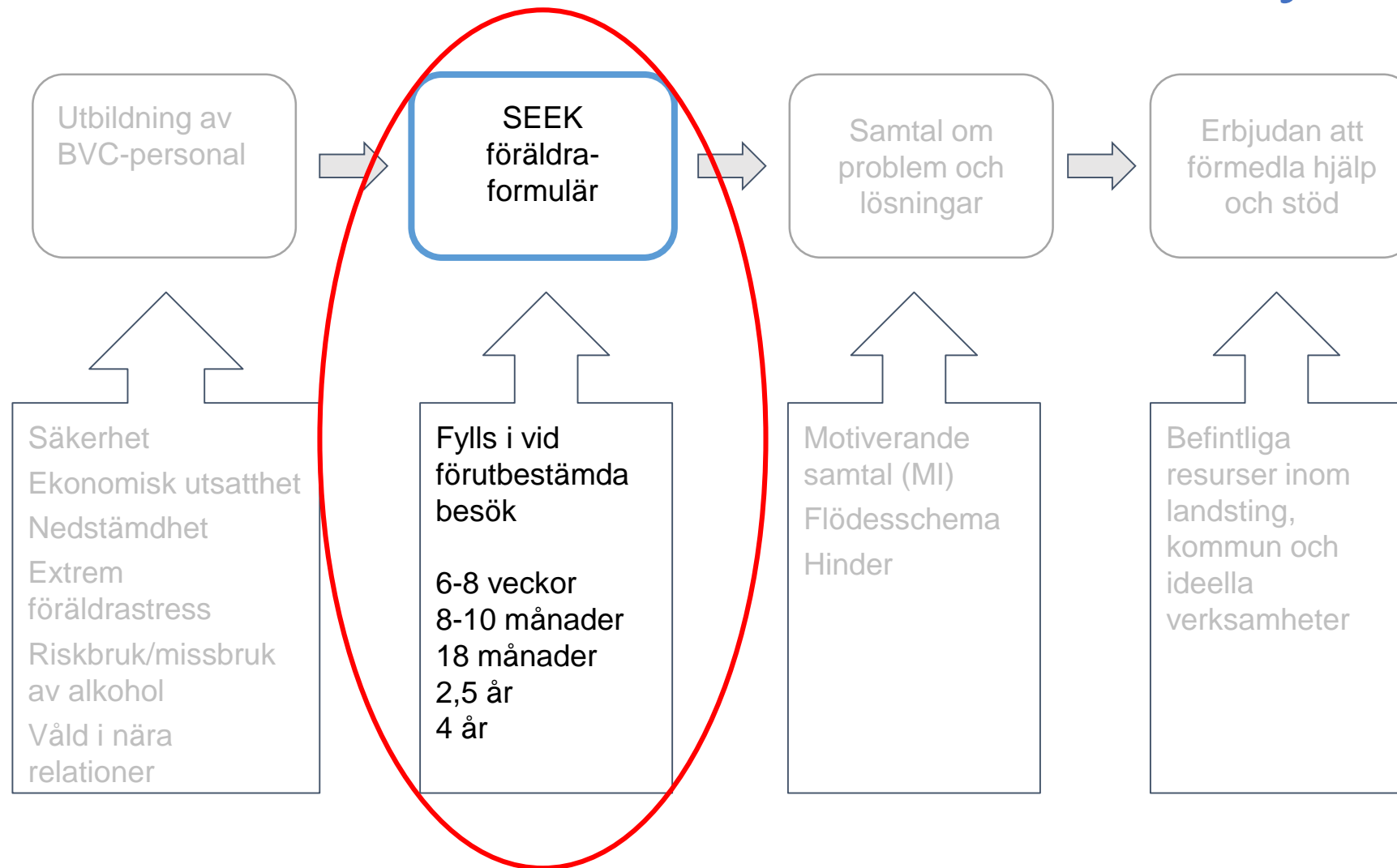
Dubowitz, H, Lane, WG, Semiatin, JN, & Magder, LS. (2012). The SEEK model of pediatric primary care: Can child maltreatment be prevented in a low-risk population?. *Academic pediatrics*, 12(4), 259-268.

SEEK: Safe Environment for Every Kid

SEEK: Safe Environment for Every Kid

SEEK-formulär (PQ)

 (D)

Bästa förälder eller vårdnadshavare
Att vara förälder är inte alltid enkelt. En av våra viktigaste uppgifter på BVC är att hjälpa familjer så att barnen får en trygg uppväxtmiljö. Därför erbjuder vi alla familjer som besöker oss att besvara nedanstående frågor. Frågorna handlar om sådant som kan påverka många familjer. Frågorna gäller dig och det barn som har besökt på BVC idag. Att fylla i formuläret är frivilligt, och du kan välja att svara på alla, vissa eller inga av frågorna.

Barnets kön: _____ Barnets ålder: ____år ____ månader Förälders kön: _____

Ja Nej Vet du vart du ska ringa om ditt barn har fått i sig något giftigt?

Ja Nej Har du brandvarnare i ditt hem?

Ja Nej Finns det någon som röker i ditt hem?

Ja Nej Har du, under det senaste året, varit orolig för att pengarna inte ska räcka månaden ut?

Ja Nej Har du, under det senaste året, inte haft råd att köpa mat eller kläder som barnet behöver?

Ja Nej Har du, under de senaste månaderna, varit nedstämd, deprimerad eller haft känslor av hopplöshet?

Ja Nej Har du, under de senaste månaderna, känt mindre intresse eller glädje för saker som du annars brukar glädjas åt eller vara intresserad av?

Ja Nej Känner du dig ofta extremt stressad?

Ja Nej Upplever du ofta att ditt barn är särskilt besvärligt?

Ja Nej Skulle du behöva mer hjälp med ditt barn?

Ja Nej Är du orolig att du skulle kunna tappa kontrollen mot ditt barn?

Ja Nej Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har nedvärderat, förolämpat eller bestämt över dig t.ex. vem du får träffa, hur mycket pengar du får ha, vilka kläder du ska ha?

Ja Nej Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har hotat, knuffat, slagit, sparkat eller utsatt dig för annan typ av kroppslig misshandel?

Ja Nej Har du någon gång varit rädd för din partner eller någon annan person i din närhet?

Hur ofta dricker du alkohol?

Aldrig En gång i månaden 2-4 gånger i månaden 2-3 gånger i veckan 4 gånger i veckan eller mer

Hur många "standardglas" (se exempel nedan) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

1-2 3-4 5-6 7-9 10 eller fler

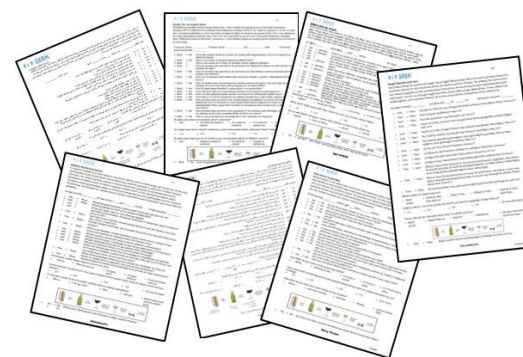
Hur ofta dricker du sex sådana "standardglas" eller mer vid samma tillfälle?

Aldrig Mer sällan än en gång Varje månad Varje vecka Dagligen eller nästan varje dag i månaden

	Sött kollat		33 cl starköl		1 glas rött eller vitt vin (10-15 cl)		1 stort glas dark beer (33 cl)		4 cl sprit t.ex. whisky
---	----------------	---	------------------	---	---	---	--------------------------------------	---	----------------------------

Ja Nej Är det några andra problem som du önskar hjälp med idag?

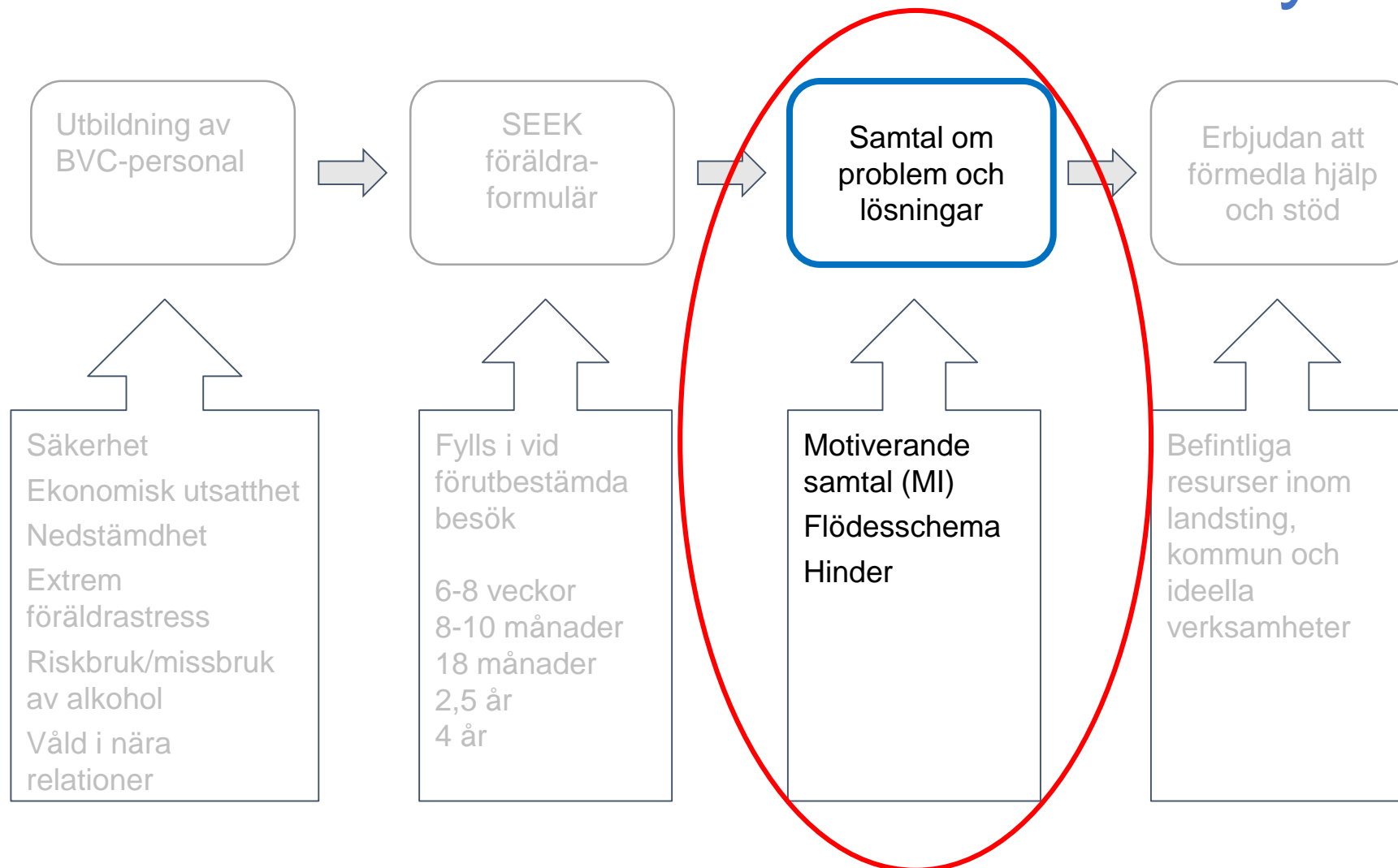
Tack!

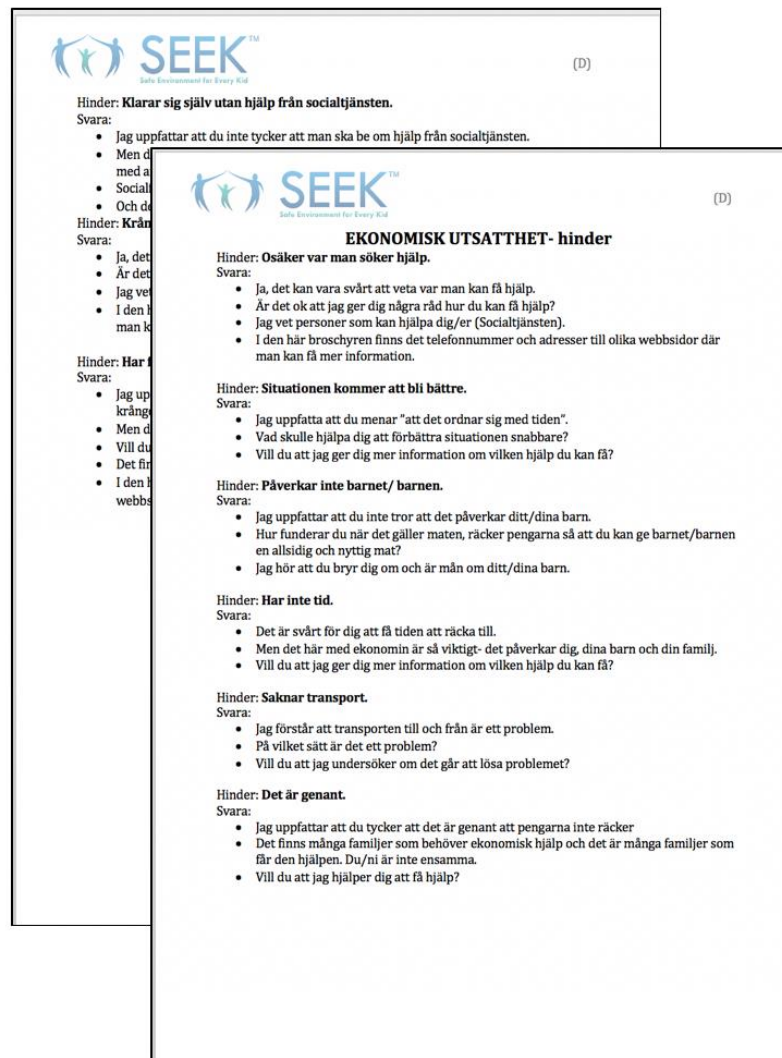
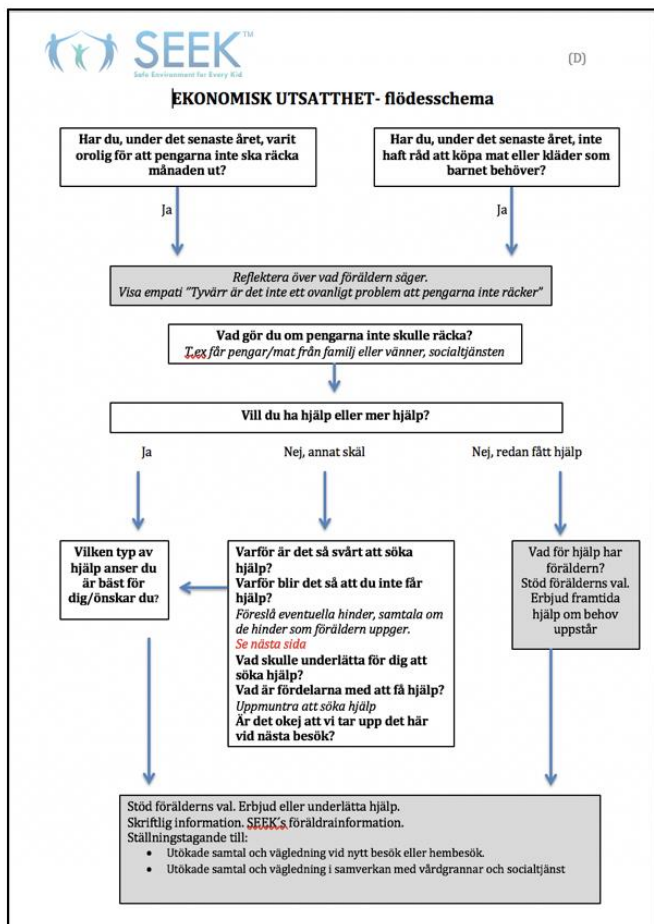
Svenska
Turkiska
Engelska
Arabiska

Somaliska
Dari
Kurmanji
Tigrinja

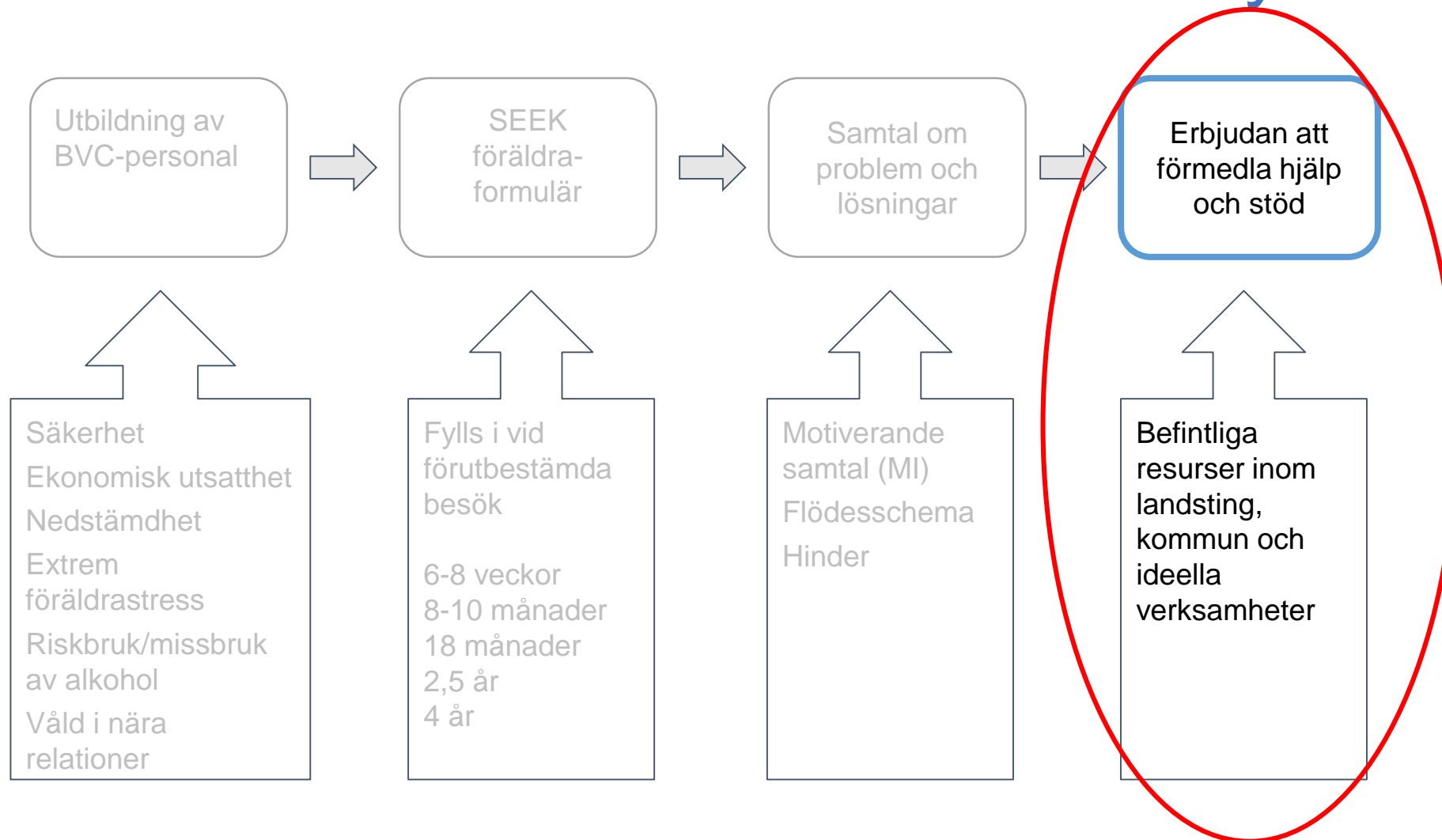
SEEK: Safe Environment for Every Kid

Flödesschema och hinder

SEEK: Safe Environment for Every Kid

Kontaktlistor för varje kommun

Kontaktlista BarnSäkert SEEK
ÄLVDALEN

Problem	Kontakta	Telefonnummer	Länk för mer information	Övrig information	Utskrift från	Egna anteckningar
Barn som far illa	Älvdalens kommun	0251-31300		Vardag 8-16		070-5226379 socialjour
	Socialjouren	112		e kl. 16 och helger		
Depression	1177		Depression - 1177 Vårdguiden		Depression - 1177 Vårdguiden	
	1177	0771-220060	Hjälplinjen – tillfälligt psykologiskt stöd - 1177 Vårdguiden	Öppen 13-22 alla dagar	Hjälplinjen – tillfälligt psykologiskt stöd - 1177 Vårdguiden	
	-MBHV-psykolog Markku Höjlind				Barnhalsvården/Nedstämdhet.pdf	070-6435931
	-Samtalsmottagning på din VC Kristina Mattsson Karis	0251-498624		8-8.30		
	-Öppenvårdspsykiatri om redan haft kontakt	0250-493880 0250-493876		Vardag 7-15		
	Akut team Mora	0250-493624				

	PappaBarn		PappaBarn i Vårdnadslivet - vårdnad, boende eller umgänge	Förening för mammor, pappor och Anhöriga	Broschyr i PappaBarn i Vårdnadslivet	
	Makalösa föräldrar		Sveriges Makalösa Föräldrar - Sveriges Makalösa Föräldrar	Lokalförening finns i Falun men ordnar även aktiviteter i Borlänge. Ger ut tidskrift Makalösa föräldrar		
Misbruk/beroende	Älvdalens kommun	0251-31300		Vardag 8-16		0251-498633
	Risikbruk/misbrukskåterska yg Alma Hedlund	0251-498602				
	Alkohollinjen	020-844448	Alkohollinjen		Några råd - alkohollinjen	
	1177		Så kan du ändra dina alkoholvänor - 1177	Finns alkoholtest för kvinna och man	Så kan du ändra dina alkoholvänor - 1177	
	Alkoholprofilen		http://alkoholprofilen.se/	Alkoholtest och information		
	AA Anonyma alkoholister	08-7203842	Anonyma Alkoholister © Copyright, Anonyms	11-13 18-20 alla dagar		

Åtgärdsformulär

Åtgärdsformulär D

Stämmer inte med samtalet	Vilken åtgärd erbjuds? 1=Återbesök (BHV-sjuksköterska) 2=Informationsbroschyr 3=Remiss/hänvisning 4=Anmälan (socialtjänsten)	Vilken åtgärdsresurs? 1= BHV- sjuksköterska 2= MBHV-psykiolog 3= Psykiolog, annan 4= Soc. frivillig 5= Soc. myndighet 6= Kvinnojour 7= Beroendeklinik 8= Familjerådgivning 9= Migrationsverket 10= Psykiatri 11=Husläkare 12= Annat	Varför ingen åtgärd? 1= Har redan hjälp 2=Tackar nej
Barnsäkerhet (giftinformationscentralen, brandvarnare, rökare i hemmijö)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Ekonomi (oro att pengarna inte räcker månaden ut, inte råd att köpa mat och kläder som barnet behöver)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Nedstämdhet (nedstämd deprimerad eller känslor av hopplöshet, mindre intresse och glädje som annars brukar intressera eller glädjas av)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Stress (extremt stressad, barnet särskilt besvärligt, önskar mer hjälp med barnet, orolig att tappa kontrollen)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Väld i nära relation (nuvarande eller tidigare relation upplevt att partnern har nedvärderat förölmäpat eller bestämt över dig, nuvarande eller tidigare relation upplevt att partnern har hotat, knuffat, slagit sparkat eller annan typ av kroppslig bestraffning)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Risikbruk (hur ofta dricker alkohol, antalet "standardglas", hur ofta sex eller fler "standardglas" vid samma tillfälle)			
☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐
Antal poäng: ☐			
☐ Ej utfall ☐ Tolk			
Vilka på rummet?			
☐ mamma			
☐ pappa			
☐ annan vuxen, vem (gäller ej tolk)?			
Ej genomförd på grund av:			
☐ tidsbrist			
☐ tackar nej			
☐ språkproblem			
☐ olämpligt pga			
☐ annat, vad?			

- Åtgärd
- Åtgärdsresurs
- Ingen åtgärd
- Ej utfall
- Tolsamtal
- Personer på rummet
- Orsak om ej genomförd

Datainsamling via webformulär

SEEK (D)

Bästa förälder eller vårdnadshavare
Att vara förälder är inte alltid enkelt. En av våra viktigaste uppgifter på BVC är att hjälpa familjer så att barnen får en trygg uppväxtmiljö. Därför erbjuder vi alla familjer som besöker oss att besvara nedanstående frågor. Frågorna handlar om sådant som kan påverka många familjer. Frågorna gäller dig och det barn som har besökt på BVC idag. Att fylla i formuläret är frivilligt, och du kan välja att svara på alla, vissa eller inga av frågorna.

Barnets kön: _____ Barnets ålder: ____ år _____ månader Förälders kön: _____

Ja Nej Vet du varit du ska ringa om ditt barn har fört i sig något giltigt?

Ja Nej Har du brandvarnare i ditt hem?

Ja Nej Finns det någon som röker i ditt hem?

Ja Nej Har du, under det senaste året, varit orolig för att pengarna inte ska räcka månaden ut?

Ja Nej Har du, under det senaste året, inte haft råd att köpa mat eller kläder som barnet behöver?

Ja Nej Har du, under de senaste månaderna, varit nedstämd, deprimerad eller haft känslor av hopplöshet?

Ja Nej Har du, under de senaste månaderna, känt mindre intresse eller glädje för saker som du annars brukar glädjas åt eller vara intresserad av?

Ja Nej Känner du dig ofta extremt stressad?

Ja Nej Upplever du ofta att ditt barn är särskilt besvärligt?

Ja Nej Skulle du behöva mer hjälp med ditt barn?

Ja Nej Är du orolig att du skulle kunna tappa kontrollen mot ditt barn?

Ja Nej Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har nedvärdat, förolämpat eller bestämt över dig t.ex. vem du får träffa, hur mycket pengar du får ha, vilka kläder du ska ha?

Ja Nej Har du någon gång upplevt att nuvarande eller tidigare partner har hotat, knuffat, slagit, sparkat eller utsatt dig för annan typ av kroppslig misshandling?

Ja Nej Har du någon gång varit rädd för din partner eller någon annan person i din närhet?

Hur ofta dricker du alkohol?

Aldrig En gång i månaden 2-4 gånger i månaden 2-3 gånger i veckan 4 gånger i veckan eller mer

Hur många "standardglas" (se exempel nedan) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?

1-2 3-4 5-6 7-9 10 eller fler

Hur ofta dricker du sex sådana "standardglas" eller mer vid samma tillfälle?

Aldrig Mer sällan än en gång Varje månad Varje vecka Dagligen eller nästan varje dag i månaden

Ja Nej Är det några andra problem som du önskar hjälp med idag?

Tack!

Åtgärdsplan (formulär D)

Stämmer inte med samtalet	Vilken åtgärd erbjuder?	Vilken åtgärdsområde?	Vilket åtgärdsområde?
☐	1- Återbesök (BHV- sjukvårdsrådgivning)	1- BHV- sjukvårdsrådgivning	7- Beredskapskliniken
☐	2- Informationsmaterial	2- MBHV-psykiatri	8- Familjerådgivning
☐	3- Remiss/konferens	3- Psykiatri	9- Migrationsvetenskap
☐	4- Samtal (socialtjänsten)	4- Soc. förhållning	10- Psykiatri
☐		5- Soc. myndighet	11- Hälsoenkät
☐		6- Kvinnorjour	12- Annat

Barnmårter (gärningsområden, brandvarn, rökare i hemmiljö)

Kontroll (om att posterna inte rökstämplat, inte råd att köpa mat och kläder som barnet behöver)

Nedstämdhet (nedstämd, deprimerad eller känt för hopplöshet, mindre intresse och glädje som annars brukar utlösa eller glädja av)

Stress (extremt stressad, besvärligt, besvärligt, önskar mer hjälp med barnet, orolig att tappa kontrollen)

Vård i nära relation (om senaste eller tidigare relation upplevt att partner har nedvärdat, förolämpat eller bestämt över dig, vem du får träffa, hur mycket pengar du får ha, vilka kläder du ska ha)

Blåskav (hur ofta dricker alkohol, antalet "standardglas", hur ofta sex eller fler "standardglas" vid samma tillfälle)

Antal post:

Ej utfall Tok

Vilka på rummet?

mamma pappa annan vuxen, vem (gäller ej tok)? _____

Ej genomfört på grund av:

inte borta rökstämplat språkproblem olämpligt pga _____ annat, vad? _____

BarnSäkert-projektet i Dalarna

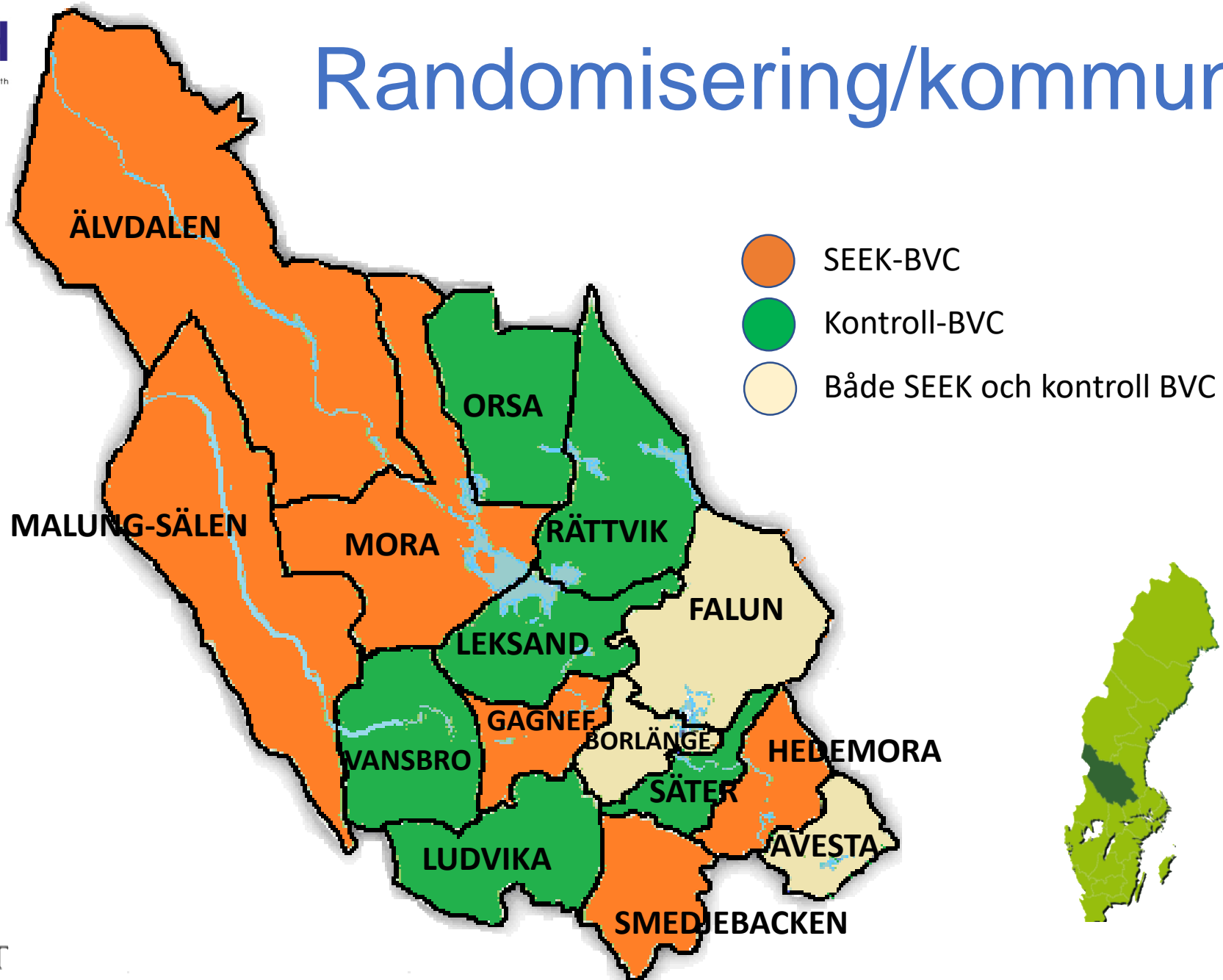

BarnSäkert i Dalarna

- Kluster-randomiserad kontrollstudie
- Interventionen pågår under två år (april 2018-april 2020)
- Alla utom en barnavårdscentral i Dalarna deltar
- Cirka 24 000 barn deltar
 - 12 000 SEEK
 - 12 000 kontroll

Randomisering/kommun

Referensgrupper

Referensgrupp idéburna organisationer:

- World Childhood foundation
- Stiftelsen Allmänna Barnhuset
- Mind
- Rädda barnen
- Barnombudet i Uppsala
- Knas Hemma

Referensgrupper

Referensgrupp Dalarna:

- Två föräldrar
- BHV-sjuksköterska
- MBHV-psykolog
- Familjeterapeut
- Chef inom socialtjänsten
- Representant från kvinnojour
- Missbruksvården i Dalarna

Styrgrupp

- Barnhälsovårdsöverläkare
- Divisionschef primärvården
- Tre verksamhetschefer
- Chef Barn och familjesektionen, Falu kommun
- Samordnare barnkonventionsinsatser

Resultat från BarnSäkert i Dalarna

190523

PQ	n	%
Totalt (alla språk)	6984	
Svenska	6376	91
Flickor		49
Pojkar		51
Kvinnor		72
Män		28
Utfall		54

190523

Utfall (svenska)	Kvinnor	Män	Totalt %*	Totalt n*
Totalt			54	3443
Barnsäkerhet	16	15	16	
Ekonomiska problem	17	16	17	
Nedstämdhet	32	30	32	
Extrem föräldrastress	20	16	20	
Riskbruk/missbruk av alkohol	7	7		
Våld i nära relation	12	7	11	

*inkluderar formulär som saknar uppgift om förälderns kön

Röster från BHV-sjuksköterskorna

Resurser

<https://developingchild.harvard.edu/>

<https://www.cdc.gov/violenceprevention/childabuseandneglect/cestudy/>

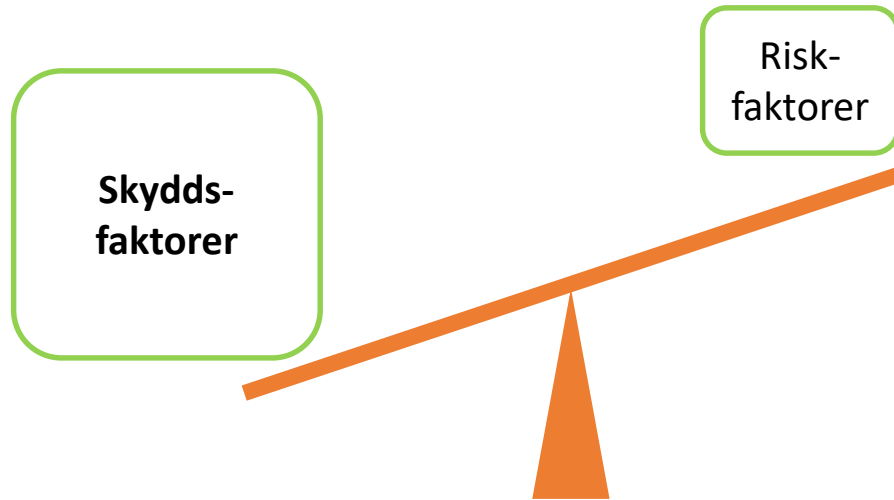
https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/child/en/

<https://www.aap.org/en-us/advocacy-and-policy/aap-health-initiatives/Pages/Child-Abuse-Prevention.aspx>

<https://www.rikshandboken-bhv.se/livsvillkor/barn-som-riskerar-att-fara-illa/>

<http://www.allmannabarnhuset.se/produkter/bocker-rapporter/>
<https://www.aap.org/en-us/advocacy-and-policy/aap-health-initiatives/resilience/Pages/ACEs-and-Toxic-Stress.aspx>

Tack!

steven.lucas@akademiska.se
maria.engstrom@akademiska.se

